

UTVIKLINGSPLAN FOR ÅFJORD KOMMUNALE KULTURSKOLE

Vedtatt av Åfjord Kommunestyre i møte xx.xx.xxxx sak xx

UTVIKLINGSPLAN FOR ÅFJORD KULTURSKOLE

1. FORORD	3
2. BAKGRUNN	4
2.1 INNLEDNING	4
2.2 ORGANISASJONSFORM I NÅVÆRENDE NORD-FOSEN KULTURSKOLE.....	4
2.3 SAMARBEID MED GRUNNSKOLER.....	4
2.4 BREDDE OG INNHOLD	5
2.5 LOKALISERING	5
2.6 ELEV TALL OG DISIPLINER I ÅFJORD PER FEBRUAR 2009.....	6
2.7 SALG AV TJENESTER	6
2.8 ETTERSPØRSEL OG NYE TILBUD.....	7
3. DEN NYE KULTURSKOLEN!	7
3.1 KOMMUNAL FORANKRING	8
3.2 OPPLÆRINGSLOVA OG NASJONALE MÅLSETTINGER.....	8
3.3 RAMMEPLAN FOR KULTURSKOLEN	9
3.4 KOMMUNEPLANEN	9
4. KULTURSKOLES FAG	10
4.1 MUSIKK.....	11
4.2 DANS	12
4.3 VISUELLE KUNSTFAG.....	12
4.4 SKAPENDE SKRIVNING OG MUNTIG FORTELLINGSEVNE	14
4.5 TEATER.....	15
4.6 KULTURELLE TRADISJONSFAG	15
5. ENTREPRENØRSKAP	17
6. ORGANISASJONSFORM	18
7. PERSONALE	18
8. LOKALT RESSURSSENTER	19
9. PLANARBEID	19

1. FORORD

Åfjord Kulturskole er under første utviklingsfase våren 2009. Dette dokumentet er et arbeidsdokument, som søker å si noe om hva slags kulturskole man ønsker i Åfjord. Både faglig, driftsmessig og visjonært.

Åfjord kulturskole blir opprettet 01.08.09, etter at det interkommunale samarbeidet mellom Osen, Roan og Åfjord (Nord-Fosen Kulturskole) opphører 31.07.09. Selv om det interkommunale samarbeidet opphører, må man regne med (og håpe på) fortsatt samarbeid på tvers av kommunegrensene. Det kan være snakk om ulik fordeling av kompetanse og dermed behov for kjøp eller salg av tjenester, men også større eller mindre samarbeidsprosjekter hvor elever fra de ulike kulturskolene kan skape i lag, og på lag.

Åfjord kulturskole skal betjene elever ved 4 grunnskoler og 1 videregående skole, i tillegg til elever blant barnehagebarn og voksne. I arbeidet med å finne fram til den beste driftsformen, vil det antageligvis bli en periode med prøving og feiling. Og dette dokumentet må kunne sees på som en veiledning og rettesnor, men ikke et endelig og fastlåst plandokument. Samtidig er det viktig å ha på plass noen hovedlinjer for kulturskolen, med hensyn til innhold, målgrupper, samarbeid med skoler, lag og organisasjoner og kompetansebehov; samt mer driftsmessige avklaringer som årsverk, årstimetall, budsjett og organisasjonsform.

Arbeidsgruppa for utvikling av Åfjord Kulturskole har vært sammensatt av følgende personer: Vibeke Stjern, Olav Sivertsen, Gunnar Sandnes, Ingunn Løberg og Marja Høgås Røen.

Åfjord, 18.03.09

Marja Høgås Røen,
På vegne av arbeidsgruppa.

2. BAKGRUNN

2.1 Innledning

Dette kapitlet presenterer situasjonen i dag, og beskriver driftsformen til Nord-Fosen Kulturskole. Åfjord kulturskole har muligheten til å "starte på nytt", likevel velger jeg her å belyse noe av historikken, dette fordi vi bør være klar over hva vi bør videreføre og hva vi bør videreutvikle. Elevmassen fra Nord-Fosen Kulturskole må sikres et videre tilbud, vi samarbeider allerede godt med kor og korps, dette må også videreføres. På plansiden er rutinene i Nord-Fosen Kulturskole slett, her er et stort behov for forbedring. Og når det gjelder undervisningsformer og organisering har vi muligheten til å tenke nytt.

Endring i organisasjonsform og undervisningsform, kan til en viss grad kreve økt /endret budsjett. Vi viser derfor det vi har, for å vise hva vi kan skape.

2.2 Organisasjonsform i nåværende Nord-Fosen kulturskole.

Nord-Fosen Kulturskole ledes til daglig av kulturskolerektor, som rapporterer til et kulturskolestyre bestående av eierkommunenes oppvekstsjefer, ansatterepresentant og kulturskolerektor. Nord-Fosen Kulturskole driftes av de tre eierkommunene, men øverste administrative ansvar ligger i vertskommunen Åfjord, med Åfjords rådmann som øverste leder. Administrasjonen og hovedtyngden av lærere ligger i Åfjord, det er derfor naturlig å sammenligne Nord-Fosen Kulturskole med den nye "Åfjord kulturskole".

Nord-Fosen Kulturskole har i dag ikke et samarbeidsutvalg for kulturskolen, og heller ikke tydelige retningslinjer å drive etter. Det er et ønske at dette kommer på plass, både for en tydelig driftslinje, og for å fange opp ønsker og signaler fra brukere, eiere og det politiske livet i Åfjord. Det er også ønskelig med større synlighet og åpenhet, både i undervisning og tilbud, men også i daglig drift og planarbeid.

Kulturskolen er tilknyttet Oppvekstetaten i kommunen, jamfør opplæringslovas § 13-6. Dette er også hensiktsmessig med tanke på samarbeid med grunnskole og barnehage, og samhandling på tvers av skoleslagene. Kulturskolen må også samarbeide med andre deler av kommunen, blant annet gjennom de ulike kulturarenaene som er etablert og som er under utvikling. Som for eksempel "Bakeriet"- en kulturarena for ungdom og andre, Stokksund oppvekstsenter, bibliotek, helsesenter og annet.

2.3 Samarbeid med grunnskoler

Nord-Fosen Kulturskole besørger mye av musikkundervisningen ved grunnskolene. Dette gir både bedre arbeidstider for lærerne og rekruttering til kulturskolen. Praktisk er dette løst ved at kulturskolen selger tjenester til grunnskolene som avtales for et skoleår av gangen. I Nord-Fosen Kulturskole er nå salg av tjenester en betydelig post i vårt budsjett, både på inntekts- og utgiftssiden. Arbeidsgiveransvaret og engasjementene ligger hos kulturskolen formelt, mens arbeidstaker jobber i relativt store stillingsprosenter eksternt. Samtidig er behovet for musikk lærere i grunnskolen noe varierende fra år til år. Dette gir en usikker bemanningssituasjon for kulturskolen og en usikker arbeidssituasjon for de midlertidig ansatte.

En alternativ håndtering av behovet for musikk- og kulturkompetanse i grunnskolen er kombinerte stillinger, hvor kulturskolen og grunnskolen deler arbeidsgiveransvar.

2.4 Bredde og innhold

Åfjord Kulturskole bør tilby undervisning i et vidt spekter av uttrykksformer. For en liten kommune kan dette by på utfordringer med hensyn til kompetanse, stillingsprosenter og elevtall. Tradisjonelt tilbyr kulturskolen undervisning gjennom hele skoleåret, hver uke.

Et alternativ innenfor visse kulturuttrykk er å tilby undervisning i kortere og intensive perioder. På den måten kan man hente inn prosjektansatte lokalt og regionalt, som ellers ville være utilgjengelige for kulturskolen. Prosjektarbeid krever god planlegging for positiv gjennomføring. Dersom kulturskolen satser på prosjekt, bør prosjektperiodene fastsettes semesteret før de realiseres.

2.5 Lokalisering

I dag er Nord-Fosen kulturskole drevet på en desentralisert linje. Det er undervisning på 9 skoler i tre kommuner. Når Åfjord kulturskole nå skal etableres vil antallet undervisningssteder synke til 4. Det er naturlig å undervise på alle skoler, særlig i forbindelse med grunnskoleundervisning.

Et dilemma oppstår allikevel i spørsmålet om desentralisert eller Sentralisert undervisning. Dersom kulturskolen skal utvikles til en kulturell drivkraft i kommunen, fordrer det også en viss tilhørighets- og identitetsfølelse. Et kreativt skapende miljø kan hente mye inspirasjon og skape mange spennende uttrykk i møtet mellom ulike sjangre/disipliner. Men for at dette "møtet" skal finne sted bør man også ha en fast base, med hovedtyngden av undervisningen. Dette vil kunne føles urettferdig for de som bor langt unna basen, samtidig vil det være store fordeler å hente, både for læringsmiljø, samarbeid på tvers av uttrykk og arbeidsmiljø/kollegiet.

En mulighet er å tilby undervisning lokalt for de yngste (småskole og evt. mellomtrinn), og sentralt for de eldre. En mer "dreven" utøver vil ofte få behov for større utfordringer i samspill/samhandling med andre elever/utøvere.

Man bør også ta hensyn til at Åfjord kommune har to "sentrum", Årnes og Stokksund. Stokksund utarbeider i disse dager en plan for utvikling av "Stokksund Oppvekstsenter". I planarbeidet vektlegges kultur og kreativitet, samt at det åpnes for arbeidsarealer for kulturskolens lærere og rom for elevarbeid og undervisning. Stokksund skole har en elevmasse på 70-100 elever, hvorav 35 får undervisning i kulturskolen per februar 2009.

Dette kan være et godt grunnlag for å etablere en fast kulturskoledag i Stokksund, som sikrer samarbeid og et kreativt læringsmiljø, og som samtidig støtter opp om lokalsamfunnet og lokal tilhørighet.

2.6 Elevtall og disipliner i Åfjord per februar 2009

	Disiplin	Elevtall	Stillingsprosent	Timer
Musikkundervisning	Alle	172	256	48:15
	Band/samspill	5	3,42	0:40
	Bassgitar	8	14,54	2:50
	El-gitar	5	8,55	1:40
	Gitar	37	59,05	11:30
	El-orgel	1	1,71	0:20
	Fløyte	4	6,41	1:15
	Keyboard	12	20,52	4:00
	Piano	20	35,94	7:00
	Musikklek*	10	5,13	1:00
	Messinginstr. **	18	30,38	5:55
	Rytmeleik	9	10,27	2:00
	Saksofon	3	5,13	1:00
	Sang	13	16,69	3:15
	sang og spill	8	5,13	1:00
	Slagverk	16	25,67	5:00
	Trekkspill	2	3,85	0:45

Tabell 1: Elevtall og disipliner per 2009

Som man ser av tabell 1 tilbyr kulturskolen mange ulike disipliner innen musikk. Men ingen (faste) tilbud er i dag innenfor andre uttrykksformer. Det er ønskelig å tilby et mangfoldig og bredt undervisningstilbud. En utfordring blir da å få tilbudt dette innenfor rammene kulturskolen får fra de kommunale budsjettene.

Lønnsbudsjettet må styrkes, og man må i tillegg opprette en "prosjekt-post" som gir rammene for prosjektundervisning.

Gjennom en slik styrkning av kulturskolens driftsrammer vil kommunen få igjen:

- Et mangfoldig og kreativt oppvekstmiljø
- Rusforebyggende tiltak
- En attraktiv bostedskommune
- Tolerante og bevisste barn og unge
- Et kulturskoletilbud som inkluderer alle, og har rom for alle

2.7 Salg av tjenester

Våren 2009 selger kulturskolen tjenester tilsvarende ca. 110 % årsverk i Åfjord. 55,2 % er undervisning i skolen og 56 % er i kor og korps. I tillegg samarbeider kulturskolen om et danseprosjekt for brukere tilknyttet "torsdagsklubben" ved Helsesenteret, tilsv. 10 % stilling i 2 måneder.

Som tidligere nevnt er det ønskelig med kombinerte stillinger i grunnskole og kulturskole, og dermed mindre salg enn i dag.

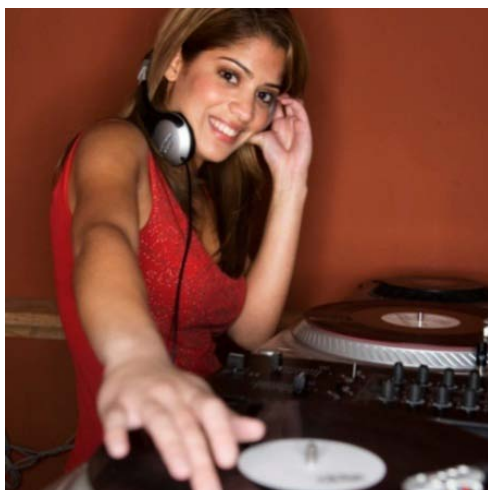
2.8 Etterspørsel og nye tilbud

I Åfjord er det størst tradisjon for de musikalske uttrykkene, og det er også disse fagområdene som har flest søkere. Men for å snu driften fra musikk-skole til kulturskole kreves det også at vi tør å tilby noe nytt. Det er de færreste som søker seg til fag det ikke undervises i, og vi ser at mye av rekrutteringen skjer gjennom venner og familie og gjennom tilbudets *synlighet*.

I Osen er det i dag et oppegående kunsttilbud, med mange elever (både barn og voksne). Tilbudet har fått lov til å etablere seg, og det kommer stadig nye søkere til prosjektet. I Roan får 1-4 klasse undervisning i dans og teater, og da kulturskolen arrangerte dansekurs i Brandsfjord i januar meldte nærmere 70 % av disse elevene seg til kurset.

Gjennom at barn og unge får oppleve kulturskolen, enten det er via kulturskolelæreren som underviser i grunnskolen, eller kompisers konserter og søskens opptredener, får kulturskolen nye søkere.

Å arrangere rekrutteringsdager, hvor man får prøve seg innen ulike uttrykk, kan også være en fin måte å få søkere til nye tilbud.

3. DEN NYE KULTURSKOLEN!

Åfjord kulturskole; En arena for samarbeid, mangfold og skaperglede, som gir tro på egen skaperevne!

Dette er en utviklingsplan for nye Åfjord Kulturskole. En kulturskole som søker bredde, samhandling, entusiasme og nysgjerrighet.

I Utviklingsplanen vil fagområdene bli beskrevet i korte trekk. Veien til en bred, inkluderende og samhandlende skole er nok ikke veldig kort, men denne planen søker å si noe om målet; det ideelle og om veien dit.

3.1 Kommunal forankring

Kulturskolens forankring i kommunen må stadfestes i kommunestyret. Kommunen er lovpålagt å ha en kulturskole, dens lovforankring er i opplæringslova, og kulturskolens driftsvilkår må følgelig også forankres i kommunens planer.

Kommunen velger selv på hvilket nivå man vil drive en kulturskole. Det er viktig da å huske på kulturskolens rolle i lokalsamfunnet. Kulturskolen er ikke bare et sted for noteopplæring og perspektivtegning, men også en ressurs for lokalmiljø, kommunens innbyggere og oppvekstmiljø. Kulturskolen gir barn og unge et viktig *grunnlag for toleranse, kreativitet og forståelse*, gir kommunen *synlighet, gir samhold og identitet*, også på tvers av generasjoner.

Kulturskolens egenart må sikres og likestilles grunnskolen (innenfor kulturskolens områder). Det innebærer blant annet gode undervisningsmuligheter, trygt arbeidsmiljø, egnede lokaliteter og grundig planarbeid. Det innebærer også en bevissthet omkring kulturskolens rolle i oppvekstmiljøet, dens inkluderende art og dens rolle som brobygger mellom ulike mennesker, livsstiler, religioner og kulturer.

Kulturskolen plikter å gi undervisning på et forsvarlig nivå. Det fordrer både kompetanse, tilrettelegging og egnede arbeidslokaler for elever og lærere. Krav til lokaler er beskrevet nærmere under kapittelet "Kulturskolens fag".

3.2 Opplæringslova og nasjonale målsettinger

Kulturskolens forankring er nevnt i Opplæringslovas paragraf 13-6:

"Alle kommuner skal aleine eller i samarbeid med andre kommuner ha et musikk/kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers."

Dette er det eneste lovfestede kravet til en kulturskole, og sier ingenting om kulturskolens omfang eller innhold. Det er altså opp til eieren (kommunen) å definere sin kulturskole.

Samtidig har Stortinget i ulike stortingsmeldinger satt som mål at 30 % av elevmassen i grunnskolen skal få kulturskoleundervisning.

(<http://www.regjeringen.no/nndep/kd/Dokument/Proposisjonar-og-meldingar/Stortingsmeldingar/20022003/Stmeld-nr-39-2002-2003-/3.html?id=197091>)

Videre påpekte Stortinget i budsjettmeldingen 2002-03 at målet om 30 % deltagelse "langt fra var nådd." Dette gjelder imidlertid ikke i Åfjord hvor dekningsgraden er 32 % per februar 2009.

3.3 Rammeplan for kulturskolen

Norsk Kulturskoleråd har utarbeidet et forslag til rammeplan for kulturskolene "På vei til mangfold" (2003).

Da stortinget i 1997 vedtok opplæringslovas § 13-6, ble den vedtatt uten forskriftshjemmel. Rammeplanen "På vei til mangfold" er ment som "... å gi kommunene et verktøy i arbeidet med å utvikle et bredspektrrets kunst- og kulturtilbud til barn og unge" (s. 7, 2003).

Og det er det man burde bruke rammeplanen til, et verktøy i arbeidet med å utvikle et bredt og mangefasettert tilbud.

3.4 Kommuneplanen

Åfjords kommuneplan 2003-14 sier: "Åfjord kommune skal ha et oppvekstmiljø som gir trygghet og gode utviklingsmuligheter for barn og unge, slik at de blir rustet til å møte samfunnets utfordringer. Det skal gi positive opplevelser som gjør Åfjord til en god oppvekst- og bostedskommune"

I forslag til ny kommuneplan beskrives det at kulturskolen skal: "utvikles til et levende kultursenter og knyttes opp til Åset skole, som må være et kraftsenter i kultursammenheng". Og at: "deler av kulturskolens aktivitet kan legges til skolefritidsordningen."

Dette er ennå ikke stadfestet i kommunestyret, men det sier noe om ambisjonsnivået i kommunen.

4. KULTURSKOLES FAG

Kulturskolen skal ideelt sett tilby undervisning i hele spekteret av kunst- og kulturfag. For en liten kommune, med både begrenset elevtall og lærerressurser, er dette en utfordring. Likevel bør man bestrebe seg etter å være så mangfoldig og inkluderende som mulig. Ulike fag tiltrekker seg ulike elever og gir til sammen en fyldig kulturell forståelse.

I opplæringen i kulturfag gir man elever anledning til å stille spørsmål, fundere, leve seg inn i og mestre. Man gir elevene tro på seg selv, og derigjennom økt selvfølelse. Gjennom kulturfag oppdrar vi barn og unge til å bli forstående og tolerante, trygge og undrende. Samarbeid og opplevelse på tvers av disipliner gir ulike tolkninger og en bredere forståelse av kultur generelt og medmennesker spesielt.

4.1 Musikk

Visste du at et foster i mors mage kjenner igjen sang, regler, rytme og rim? Også etter at det er kommet til verden? (*Det musiske mennesket, J. R. Bjørkvold*)

Musikkundervisningen gir elevene en uttrykksform hvor toner og rytmer er ordene. Både teknikk, uttrykk og samspill er viktige ingredienser i undervisningen. Undervisningen bør både gi rom for bredde og dybde, og elevene bør få undervisning på sitt nivå. Mestringsfølelse gir selvtillit, og selvtillit gir modige og selvstendige individer.

Musikkundervisningen inkluderer teknisk opplæring, samspilltrening, lytting, komposisjon, konserter og opptredener.

Undervisningsformer

Ordinær undervisning i musikk er gjerne individuelle undervisningsøkter hvor eleven øver egne ferdigheter. Det bør også tilrettelegges undervisningsseminarer og workshops hvor eleven får prøvd seg i samspill, noe som krever en annen og mer lyttende tilnærming enn den individuelle undervisninga. Kulturskolen bør derfor bestrebe en fleksibel undervisningsform hvor det gis rom for fellesøkter. Dette bør planlegges i forveien og legges inn i årsplanen så både elever og lærere er forberedt. Elevene trenger også trening i opptredener. En mulighet her kan være å arrangere en månedlig "åpen scene" hvor elevene kan opptre for hverandre. Også i samarbeid med kultursiden av kommunen og "Bakeriet".

Lokaliteter

Musikkundervisningen krever både rom for individuell undervisning gruppeundervisning, bandrom og konsertlokale. Rommene bør ha jevn temperatur, god ventilasjon og god lydisolering.

I nye Åfjord Kulturskole vil Åset skole være kulturskolens hovedbase. Her vil rommene være til fellesbruk, det er viktig at rommene kan huse undervisningsmateriell, og at det dermed er god kontroll med rommene. Kulturskolen har behov for tilgang på ett øvingsrom hele tiden. Dette både på grunn av elever med dagtidsundervisning (for eksempel voksne) og på grunn av lærernes egenøving.

Rommene for individuell undervisning bør være utstyrt med piano og tavle.

4.2 Dans

Dans og musikk henger sammen. Dansens synlighet går på bevegelse; dansens hjelpemiddel er musikk og dansens instrument er kroppen. Dansen gir felleskap, koordinasjon, fysikk og glede. Dans blir brukt også som terapeutisk middel, og er et egnet fag for særskilt tilrettelagt undervisning.

Dansefaget kan også formidle vår kulturarv og vise sammenhengen mellom tradisjon og nyskaping. Har du sett likheten mellom hallingkast og breakdance?

Undervisningsformer

Dans er samarbeid og gruppeundervisning. Den kan organiseres som fast tilbud, eller som prosjekt, i for eksempel ulike stilarter. Dersom undervisningen målsettes i forestillinger vil behovet for samarbeid på tvers av disipliner kunne være aktuelt. For eksempel i form av scenografi, kostyme og musikk.

Undervisningen organiseres i grupper etter både interesse, nivå og alder.

Lokaliteter

Dans krever et stort rom (minimum 70 kvm), med godt "flytende" gulv. Gulvet bør ha god svikt og være av tre, eller belagt med dansematte. Dette for å forebygge skader. Garderobe og dusj bør være tilgjengelig.

Danseopplæringa krever også et godt musikkanlegg, fjernstyrt; og god belysning og ventilasjon.

Dersom man underviser i tradisjonsdans er det svært gunstig om man også samarbeider med utøvere av tradisjonsmusikk.

4.3 Visuelle kunstfag

Visuelle kunstfag er en omfattende samlebetegnelse. I visuelle kunstfag regner vi maling, tegning, keramikk, sløyd, film, skulptur, video, søm, foto og en rekke andre former. Visuelle kunstfag kan romme det moderne så vel som det tradisjonelle, det nyskapende så vel som det etablerte.

Kunsten, og brukskunsten, er en av våre eldste synlige uttrykksformer. Helleristningene er vår gamle tids visuelle kunst, "you tube" rommer en del av vår nyere...

Visuelle kunstfag vil kreve ulike faglærere i ulike disipliner. Mange av disiplinene er også egnet i prosjektundervisning og workshops.

Elevenes arbeider bør vises gjennom utstillinger og utsmykninger; noe som vil gi elevene anerkjennelse, og derigjennom mestringsfølelse og selvtillitt.

Undervisningsformer

Det undervises i grupper, og undervisningstiden per økt bør være 1,5-2 timer. Gruppens størrelse tilpasses elevenes alder og hvilken disiplin det undervises i, men 7-8 per gruppe er standard.

Undervisningen kan organiseres som prosjekt eller workshop, særlig innen områder som krever mer intensivt arbeid.

Lokaliteter

Visuelle kunstfag krever egnede verkstedslokaler. Lokalene må ha god plass, godt lys, og god lagringsmulighet. Det er også iblant behov for at arbeider kan lagres der de står, og ikke alltid må ryddes vekk. Lokalene trenger tilgang på vann, og må ha god ventilasjon. Dersom rommet/ene er inspirerende og magiske er det ingen ulempe...

Visuelle kunstfag vil også i mange tilfeller benytte naturen. Både som inspirasjon, som undervisningsrom, som utstillingsrom og som undervisningsmateriale. Naturens skiftinger vil gjenspeile seg i kunstfagets prosesser og uttrykk.

Faget krever visningsmulighet, og samarbeid med kommunale institusjoner er viktig. Som for eksempel helsesenteret, rådhuset, kirken, bibliotek, skoler og andre steder hvor folk ferdes.

Samarbeid med "Bakeriet" som vil ha opptaksutstyr etc. vil særlig være viktig i prosjekter innen foto/film og animasjon.

4.4 Skapende Skrivning og muntlig fortellingsevne

Ordkunst og skaperglede innen språk gir elevene evne til å uttrykke seg, utvikler toleranse og forståelse, både for seg selv og omverdenen. Gjennom bruk av erfaringer og fantasi får eleven et språklig redskap som kan brukes til å beskrive situasjoner og ideer på en ny og frisk måte. Lesing av ulike tekster innen ulike sjangre er også en viktig inspirasjons- og læringskilde i faget.

Skapende skrivning inkluderer lyrikk og rabledikt, prosadikt, sangtekster, noveller, eventyr, manus/dramatikk og visuelle virkemidler. Det kan være fordelaktig å samarbeide med andre deler av kulturskolen både for å få framført sangtekster, få iscenesatt et manus eller dersom tekstgruppa kan utforme plakater og informasjonsfoldere i tilknytning til kulturskolens arrangementer.

Undervisningsformer

Skriving tar tid, tanker og refleksjoner skal modnes, og veien fra idé til ferdig oppsett er ganske lang. Det er derfor viktig at elevene får nok undervisningstid. 2 timer er minimum. Antall bør være 5-12, men dersom gruppa har stor aldersspredning må den være mindre.

Det kan være aktuelt å undervise i prosjektperioder innenfor mindre, avgrensa områder.

Undervisningen tar utgangspunkt i elevenes egne erfaringer i utviklingen av tekster, elevene blir også trent i å lytte til hverandres tekster og gi konstruktive tilbakemeldinger. Lesing av eksempeltekster vil også være viktig, samt bruk av nærområdene for å hente ideer og tematikk.

Lokaliteter

Skrivestua bør være utstyrt med skjermede arbeidsplasser, hvor elevene får jobbe uten å bli forstyrret. Det bør være tilgang på pc med skrive- og publiseringsprogram.

Elevene bør også få ekskursionsjoner ut på museum, konserter og forestillinger for å hente ideer og inspirasjon.

4.5 Teater

Samspill, kommunikasjon, lek og innlevelse er teaterfagets kjerneområder. I teatertrening får elevene utforsket menneskelige egenskaper og uttrykk, så vel som kroppsbeherskelse og stemmekontroll. Teateret skapes i samspill, gjennom improvisasjon, reaksjon og handling.

I teaterfaget får elevene både fysisk og analyserende trening, så vel som økt forståelse for menneskets flersidige natur.

Teaterarbeidet tar utgangspunkt i lek og "late som om", ofte vil teateret ha en forestilling eller en visning som mål, men også trygghet i gruppa, samarbeid og gjensidig aksept står sentralt.

Teateret bruker mange kunstneriske elementer, fra manus til scenografi, og fra kostyme til musikk. Faget har derfor stort behov for samarbeid med kulturskolens øvrige fag. Sceneteknisk er det mange utfordringer som venter på de som fristes av lys, lyd og scenisk komposisjon.

Teaterfagets ulike disipliner er for eksempel: improvisasjon, dramaturgi, stemmetrening, mime, figurteater, akrobatikk, rolle-lek, sang, dans med mer.

Organisering

Arbeidet foregår i grupper, en vanlig inndeling av grupper etter alder er: 1-3 klasse, 4-7 klasse, 8-10 klasse og videregående. I spesifikke prosjekter er det hensiktsmessig å gå på tvers av aldersinndelingen.

Arbeidsøkten bør være 1,5-2 timer avhengig av gruppens størrelse og deltagerens alder og erfaring. Det bør ikke være mer enn ti elever per gruppe.

Det kan være hensiktsmessig å jobbe med ulik intensitet i løpet av året. Ved skoleårets begynnelse er det viktig å etablere trygghet i gruppa, gjennom dramaøvelser, improvisasjoner og kortere sceniske prosjekter. Mot slutten av semesteret begynner man med en konkret scenisk produksjon som ferdigstilles i April/Mai.

Lokalisering

Teaterfaget krever et stort tomt rom, med god takhøyde og godt gulv. Eventuelle vinduer må være mulig å blende. Rommet bør være minimum 80-100 kvm, med god ventilasjon. Øvingsrommet bør ha tilgang på et godt lydanlegg.

Teaterfaget trenger tilgang på en scene, både for visninger og i oppkjøringsfasen mot forestilling.

Videre må rommet ha et lager i umiddelbar nærhet for oppbevaring av scenografiske elementer, rekvisitter og kostymer. Det bør også være garderobe med godt lys, speil, sminkebord, vask og dusj. Samt hyller/skap for oppbevaring av sminkeeffekter og kostymer.

4.6 Kulturelle tradisjonsfag

Kulturelle tradisjonsfag er en samlebetegnelse for ulike sjangre, både innen kunst, kunsthåndverk, håndverkstradisjoner og kulturfag.

Vår kulturarv har til sin tid definert den moderne kulturen. Det vil si, vi bygger våre kulturelle uttrykksformer på tradisjonelle uttrykksformer. Gjennom opplæring i tradisjonsfag kan man styrke både identitetsfølelse, lokal tilhørighet og forståelsen av sammenhengen mellom tradisjon og modernitet. Fagene gir også innsikt og forståelse av andres kulturer og særegenheter. Hvorfor bygde Åfjord Åfjordsbåten, og hvorfor var Kon-Tiki bygget i bast? Hvorfor danset vi halling iført ullserk, og hvorfor danser man samba i Rio? Å se sammenhengen mellom natur, kultur og sosiale normer vil gi tolerante, forstående, bevisste og stolte medmennesker. Gjennom å forstå sin egen tradisjon, øker også forståelsen og toleransen for andres tradisjoner.

Fagområder innen tradisjonelle kulturfag er bredspektret; bygging av Åfjordsbåt, treskjæring, leikarring, tradisjonsmusikk, smykkelaging, spel og toving er bare noen få av fagene det kan undervises i.

Organisering

Kulturelle tradisjonsfag krever ulike organisasjonsformer, etter stilart og funksjon. I utgangspunktet vil fagene greiest kunne organiseres i prosjektbolker. Dersom interessen og elevtilfanget er stort vil disiplinene kunne arrangeres som faste tilbud.

Kulturskolen er avhengig av ressurspersoner med spesifikk fagkompetanse, disse bør fortrinnsvis hentes inn lokalt, men det kan også være man må se etter kompetanse regionalt og nasjonalt. Ved innhenting av ressurspersoner "utenfra" vil det være behov for å tilby undervisning i kortere og intense perioder. Kulturskolen vil da også ha behov for tilgang på hybel for lærerkrefter man henter inn. Prosjektene må planlegges i god tid før undervisningssemesteret tar til, så bruk av rom og andre ressurser ikke kommer på kollisjonskurs.

Lokalisering

Avhengig av hvilken disiplin man underviser i vil det være behov for ulike lokaliteter. Kulturskolen må stille verkstedsrom/scenerom til rådighet i prosjektperiodene. Det vil også bli aktuelt å bruke andre arenaer for undervisning, for eksempel dersom man skal bygge en Åfjordsbåt.

4.7 Entreprenørskap

Kulturskolen ønsker å være en samarbeidende, aktiv og synlig organisasjon i kommunen. I gjennomføringen av utstillinger, konserter, forestillinger, publikasjoner og annet trengs det et apparat av dyktige medarbeidere. Avvikling av arrangementer, distribusjon og PR, teknisk kompetanse, er områder egnet for elevbedrifter/entreprenørskap.

Også i DKS og UKM er det behov for samarbeid med engasjerte elever, som ønsker å tilby en tjeneste. DKS sentralt har blant annet etterlyst elevbedrifter som sørger for et godt mottakerapparat når skolene får besøk av ulike kunstnere.

Fra Nord Fosen Kulturskoles oppsetting: Alice lengter tilbake.

5. ORGANISASJONSFORM

Kulturskolen er en organisasjon full av kreative og kunstneriske ressurser. Det krever en kombinasjon av frihet og styring.

Kulturskolen må ha frihet til å drive innenfor de kulturelle rammer man arbeider, samtidig som det må være god styring for å sørge for forutsigbarhet og driftsvilkår.

Innenfor hvert fagområde man underviser fast bør det være en fagansvarlig. Den fagansvarlige skal først og fremst sikre elevenes utviklingsmål, men også tilrettelegge for samarbeid på tvers av disipliner i samarbeid med de andre fagansvarlige og rektor. Det innebærer blant annet utarbeidelse/innhenting av fagplaner, veiledning, og ansvar for oppfølging.

Kulturskolen bør ledes av en rektor, eller virksomhetsleder, som er ansvarlig for både budsjett, de totale fagområdene sett under ett, personal og årsplanlegging.

Rektor bør ha en stedfortreder som har god kjennskap til kulturskolens driftsrutiner, både med hensyn til budsjettarbeid og elevplanlegging. Da vil organisasjonen bli mindre sårbar ved rektors fravær.

Kulturskolen bør ha et veiledende samarbeidsutvalg. Samarbeidsutvalget er et rådgivende organ, både med hensyn til å fange opp lokalbefolkningens ønsker og dersom det skulle være noe som behøver endres. Det er oftere enklere å komme med både ønsker og kritikk til et organ, enn til kulturskolen/kulturskolens ansatte direkte.

6. PERSONALE

Kulturskolen har behov for et bredt spekter av kompetanse. En del av kompetansen vil det være behov for i prosjektperioder (som beskrevet under kulturskolens fag). Det er derfor viktig å kartlegge lokale ressurspersoner som kulturskolen kan samarbeide med ved behov.

Kulturskolen trenger samtidig et visst tilfang av ressurspersoner innenfor alle fagområder, blant annet for å sikre drift i perioder med sykdom, permisjoner og lignende.

Personalet må ha tydelige arbeidsavtaler og planer, som sikrer arbeidet i ordinære perioder og prosjektperioder. Planen må ta høyde for undervisningens skiftende behov, én måned kan være ordinær undervisning, neste måned kan være prosjektbasert intensiv undervisning. Planene må koordineres så man legger et godt grunnlag for samarbeid på tvers av disipliner.

Kulturskolen må ha en bemanningsplan, som beskriver behov, fagområder og ressurskrav.

En mulighet for å skape attraktive arbeidsplasser kan være bruke en viss stillingsprosent som utøver, dette kan for eksempel benyttes av den kulturelle skolesekken, eller den kulturelle spaserstokken og lignende.

7. LOKALT RESSURSENTER

Mye av kulturkompetansen i kommunen jobber i kulturskolen. Det er viktig at kulturskolen er åpen for samarbeid, og bidrar med sin kompetanse også utenfor kulturskolens ordinære drift. Eksempler på dette er dirigenttjenester til kor og korps, grunnskolesamarbeid, samarbeid med barnehager, Ungdommens Kulturmønstring, Den kulturelle skolesekken, og samarbeid med andre kommunale etater som helse og sosial, og kultur.

Noe samarbeid vil løpe som årlige avtaler, mens andre prosjekter vil være i kortere perioder. I kulturskolens årsplan bør det gå fram hvor mye ressurser som brukes i samarbeidsprosjekter, tilsvarende bør det være synlig i lærernes individuelle arbeidsplaner.

8. PLANARBEID

Kulturskolen må etablere gode rutiner for planarbeid, både årsplanlegging, personal og elevplanlegging. Samtidig bør kulturskolen jobbe etter en målsetting/visjon som går lenger fram i tid.

Årsplanleggingen må ta høyde for skiftende behov i undervisningsformer, prosjektarbeid, intensive arbeidsperioder og samarbeid.

For å sikre god tid til planlegging bør søknadsfristen for elevene settes i begynnelsen av mai.

